

KDO JE TEŽKI DELAVEC?

Naša oblast je natančno določila, kdo vse je težki delavec. Mi-slim, da tudi zdravnik — in posebno zdravnik pri socialnem zavarovanju — je »delavec«, ker ne dela samo z glavo ampak tudi z rokami, v prvi vrsti pa z o b n i zdravnik. Na videz je služba zobnega zdravni-ka lahka — kakor si jo lajik predstavlja. Da pa temu ni tako, naj pre-pričajo sledeče številke.

Zadal sem si nalogo, da preiščem vsakemu pacientu, ki pride k meni na zobno zdravljenje, stanje njegovega grla in tako sem pre-iskal od 16. feb. 1946 do 15. mar. 1946 vsega skupaj 641 pacientov v 24 delovnih dneh in sem našel:

zdravo grlo je imel samo eden pacient, akutno vnetje grla je imelo 334 pac. kronično vnetje pa 306 pac. Razen tega sem si notiral vsak dan tudi število kašljačev, to je tistih pacientov, ki so kašljali ali hrskali v moji ordinaciji v moji bližini in še posebno pa tiste, ki so mi kašljali ali hrskali naravnost v obraz med delom na razdalj jo ca 15 cm. Tako sem imel na 24 delovnih dni 87 kašljačev, a brezobzirno so mi kašljali naravnost v obraz pa 85 krat. Med te številke sem štel tudi pljuvače gnoja po izruvanjih. Bili so dnevi, ko sem bil okašljan ali opljuvan 4—8 krat v enem dnevu!

Da je vsak kašelj kužen za sočloveka, je dovolj znano. Gotovo pa je bilo med 641 pac. tudi nekaj tuberkuloznih — in sedaj si pred-stavljajte: v kakšni nevarnosti se nahaja zobni zdravnik, ko mu tuber-kulozni pac. kašlja na 15 cm razdalje naravnost v obraz! Ni čuda, da zbolijo toliko zobnih zdravnikov za tuberkulozo. Iz tega pa sledi tudi, da rabi zobni zdravnik izredno dobro hrano, da obdrži svoje telo odporno proti vsakdanji okužbi, posebno s tbc-bacili. Zaradi tega je zobni zdravnik »zelo težki delavec«!

Za statističara prilagam celo tabelo, ki je bila sestavljena v ambu-lanti ljubljanske filjale FZSZ in državni javni zobni ambulanti od 16. II. do 15. III. 1946. t. j. tekom enega meseca. Po tem pregledu še le razumem, zakaj imam vedno srbenje ali celo vnetje v grlu odkar sem prestopil od splošne na zobno prakso.

Kako naj se zobni zdravniki ubranimo okužbe od strani pacientov? V prvi vrsti bi bila primerna obrazna maska, ki bi zadrževala klice bolezni na zunanji strani maske, medtem ko bi zdravnik vdihaval zdrav zrak skozi čistilec zraka. V drugi vrsti bi bilo potrebno propa-girati med pacienti z gesli »Ne kašljaj!«, »Ne kihaj!«, »Ne hrskaj!«, »Ne pljuvaj!« več obzirnosti, ker vse kar pride iz grla ali nosa človeka,

je kužno za drugega sočloveka. Če bi bili vsi ljudje toliko obzirni, da bi ne kihali in kašljali v bližini svojega sočloveka, bi ne bilo španske epidemije po prvi svetovni vojni, ki je zahtevala preko 12 milijonov človeških žrtev samo radi pomanjkanja obzirnosti, pa tudi tuberkuloza bi skoraj izginila med človeštvom. Influenca in tbc zahtevata radi brezobzirnosti človeka med vsemi sloji največ žrtev in s tem ogromno škodo toliko na nepotrebnih stroških za zdravljenje kakor tudi na izpadlih delovnih urah v splošnem gospodarskem sektorju.

Zato: boj kašljanju, boj kihanju, boj hrskanju, boj pljuvanju v vsih javnih prostorih in cestah in v vsaki človeški družbi in bližini!

Dalje:

Če pa že kašljaš ali kihneš, potem kihni v robec ali komolec tako, da daš pred usta ali nos svoj robec ali komolec, ki zadrži vso nesnago tvojega goltanca, da ne izbruhne cel roj te nesnage po prostoru. Saj je ta nesnaga iz tvojega grla ali nosu, zato naj ostane na tvojem robcu ali komolcu in naj ne brizgne sočloveku v obraz ali v zrak, ki ga vdihava! Ni treba, da pride tvoja nesnaga iz tvojega grla ali nosu v obraz sočloveka, ki je prisiljen vdihavati zrak, v katerem se nahajata oba, in ki je po tvojem kihanju ali kašljanju okužen!

Tabela:	zdrav	akut	kron	kašljač	na 15 cm	pac.
16. II.	1	11	10	2	2	22
18. II.	—	18	12	4	4	30
19. II.	—	16	15	4	—	31
20. II.	—	16	10	3	5	26
21. II.	—	11	9	2	4	20
22. II.	—	15	13	2	6	28
23. II.	—	8	11	2	2	19
25. II.	—	13	17	6	7	30
26. II.	—	14	10	4	6	24
27. II.	—	15	14	3	—	29
28. II.	—	18	13	5	6	31
1. III.	—	14	13	4	2	27
2. III.	—	12	11	3	—	23
4. III.	—	15	11	5	5	26
5. III.	—	13	11	4	1	24
6. III.	—	13	11	4	4	24
7. III.	—	12	12	4	6	23
8. III.	—	23	17	4	8	40
9. III.	—	11	8	1	1	19
11. III.	—	21	18	8	1	39
12. III.	—	15	15	3	5	30
13. III.	—	15	12	3	1	27
14. III.	—	15	12	3	3	27
15. III.	—	12	10	4	3	22
Skupaj	1	334	306	87	85	641